

ANALYSE VAN DE BENODIGDE SCHOOLPLAATSEN IN HET BASISONDERWIJS TEGEN 2030

RPA MEDIAPARK (REYERS)

OVERZICHT

DATUM VAN DE NOTA	NAAM VAN HET DOSSIER	NOTA OPGESTELD DOOR	
1 februari 2023	RPA "Mediapark"	Claire Bosmans cbosmans@perspective.brussels	

VOORWERP

In het kader van het Richtplan van Aanleg (RPA) "Mediapark" heeft de Dienst Scholen van perspective.brussels in november 2021 een analyse gemaakt van de behoeften aan schoolplaatsen in de wijk Reyers. Deze studie is uitgevoerd in opdracht van SAU-MSI en is vervolgens gebruikt bij het opstellen van het milieueffectrapport (MER) voor het RPA Mediapark.

Het doel van deze nota is de inhoud van deze analyse waarnaar het MER verwijst, te verspreiden.

ANALYSE

De analyse van de behoefte aan nieuwe schoolplaatsen is gebaseerd op de volgende wijken:

Nummer Wijk	Naam	Nom	Communes	Gemeenten
26	DAILLY	DAILLY	Schaerbeek	Schaerbeek
85	JOSAPHAT STATION	GARE JOSAPHAT	Schaerbeek	Schaerbeek
88	GEORGES HENRI	GEORGES HENRI	Woluwe-Saint- Lambert - Schaerbeek	Sint-Lambrechts- Woluwe - Schaerbeek
27	JOSAPHAT	JOSAPHAT	Schaerbeek	Schaerbeek
86	PADUWA	PADUWA	Evere	Evere
28	PLASKY	PLASKY	Schaerbeek	Schaerbeek
30	TERVURENSE POORT	PORTE TERVUEREN	Bruxelles - Schaerbeek - Etterbeek - Woluwe- Saint-Lambert	Brussel - Schaerbeek - Etterbeek - Sint- Lambrechts-Woluwe
87	REYERS	REYERS	Schaerbeek	Schaerbeek
90	ROODEBEEK - STERREBEELDEN	ROODEBEEK - STERREBEELDEN	Woluwe-Saint- Lambert	Sint-Lambrechts- Woluwe

Ze is ook gebaseerd op de meest recente beschikbare gegevens van het BISA (schooljaar 2019-2020) betreffende de schoolbevolking en de cijfers van de ingeschreven leerlingen (gelijkgesteld met "beschikbare plaatsen") per wijk.

Analyse van de tabel:

Wat de **perimeter rond het RPA Mediapark (Reyers)** betreft, blijkt uit de tabel dat er in 2030 in het algemeen een groot surplus aan plaatsen in het **basisonderwijs** zou zijn (+1.776 plaatsen). Het plaatstekort in de wijken "Dailly" (-913), "Reyers" (-447) en "Plasky" (-404) dat in 2030 zou blijven bestaan, zou ruimschoots gecompenseerd moeten zijn door het overschot in de aangrenzende wijken. De behoefte aan nieuwe schoolplaatsen in het basisonderwijs is in het studiegebied al vervuld in 2019-2020, met een overschot aan schoolplaatsen (+684 plaatsen).

Momenteel is een reeks projecten gepland om tussen 2020 en 2030 plaatsen te creëren in basisscholen in de betrokken wijken, wat in het studiegebied tot 1.092 extra plaatsen zou moeten leiden. Het creëren van nieuwe plaatsen in het basisonderwijs zou dus de kwaliteit van de bestaande schoolinfrastructuur en de opvang van leerlingen kunnen verbeteren.

Deze raming van de behoefte aan plaatsen in het basisonderwijs tegen 2030 is echter afhankelijk van de tijdige voltooiing en 100 % bezetting van alle geplande projecten voor de creatie van schoolplaatsen. Ze impliceert ook dat er elders geen bestaande plaatsen verloren gaan. De tabel houdt evenmin rekening met de verwachte bevolkingsontwikkeling in de betrokken wijken tussen 2020 en 2030, noch met de waarschijnlijke toename van het aantal huishoudens met één of meer schoolgaande kinderen in geval van de bouw van nieuwe woningen in het onderzochte gebied. Deze twee factoren zullen echter gevolgen hebben voor de evolutie van de schoolbevolking van het basisonderwijs.

Ter informatie: het BISA voorspelt in zijn gemeentelijke demografische projecties tussen 2020 en 2030 in de gemeenten Schaarbeek en Sint-Lambrechts-Woluwe een daling van het aantal kinderen in de lagere schoolleeftijd (telkens -9 % tegenover -8 % op gewestelijk niveau). Anderzijds zou het aantal kinderen in de schoolgaande leeftijd dat basisonderwijs volgt in de gemeente Evere in dezelfde periode moeten toenemen (+6 %).

Bovendien voorziet het ontwerp van RPA Mediapark (in zijn huidige vorm) in de creatie van ongeveer 1.600 nieuwe woningen¹ op de site van de VRT en de RTBF, waarvan de bouw in 2024 begint. Bijgevolg wordt verwacht dat het aantal huishoudens in het studiegebied tegen 2030 zal toenemen. De komst van deze nieuwe inwoners, en met name van minder mobiele kinderen in de basisschoolleeftijd, zal de behoefte aan schoolvoorzieningen in het gebied doen toenemen.

In het **secundair onderwijs** worden momenteel 500 plaatsen tot stand gebracht of geprogrammeerd tussen 2020 en 2025 in de perimeter rond het RPA Mediapark, waarvan geen enkele plaats in het Nederlandstalig onderwijs. Hieraan kunnen 930 plaatsen worden toegevoegd die tussen 2025 en 2030 zijn geprogrammeerd in het secundair onderwijs, door de oprichting van twee Franstalige secundaire scholen (waarvan één voor technisch onderwijs, in verband met het ontwerp van RPA Mediapark). Er zij ook op gewezen dat de gemeente Schaarbeek op haar grondgebied een nieuwe Nederlandstalige middelbare school voor Media & STEM (600 plaatsen) wil oprichten, die eveneens aan het ontwerp van RPA Mediapark zou kunnen worden gekoppeld. Dit schoolproject is nog onzeker; de locatie en de datum van voltooiing moeten nog worden vastgesteld.

Nog volgens de door het BISA gepubliceerde gegevens zal het aantal kinderen tussen 12 en 17 jaar in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tussen 2020 en 2025 naar verwachting sterk toenemen (met 10.000 extra kinderen in de secundaire schoolleeftijd op 5 jaar tijd). Voor de gemeenten Evere en

¹ UPDATE: In maart 2023 wil het ontwerp van RPA "Mediapark" 1.400 woningen creëren.

Contact

mediapark@perspective.brussels

Sint-Lambrechts-Woluwe wordt tegen 2025 een grotere groei in de leeftijdsgroep 12-17 jaar verwacht dan het gewestelijk gemiddelde (respectievelijk +18 % en +12 %, tegenover +8 % op gewestelijk niveau). Dit zou overeenkomen met in totaal ongeveer 935 extra kinderen in de middelbare schoolleeftijd voor deze twee gemeenten tussen 2020 en 2025. De gemeente Schaarbeek zou het aantal kinderen in de middelbare schoolleeftijd tussen 2020 en 2025 met 5 % moeten zien toenemen (d.w.z. ongeveer 465 extra kinderen tussen 12 en 17 jaar).

Deze aanzienlijke toename van het aantal jongeren dat naar de middelbare school gaat, zou in 2025 in het Brusselse Gewest een piek moeten bereiken. Het is dus belangrijk om op korte termijn aan deze behoeften te voldoen door nieuwe plaatsen te creëren in het secundair onderwijs. Wat de perimeter rond het RPA Mediapark betreft, zal de uitdaging er dus in bestaan ervoor te zorgen dat de in deze zone geplande projecten worden uitgevoerd en, om in de behoefte te voorzien, zelfs vooruit te lopen op de opening van bepaalde projecten voor het creëren van plaatsen in de eerste graad van het secundair onderwijs tussen 2022 en 2025.

TABEL

BEHOEFTE AAN SCHOOLPLAATSEN IN HET BASISONDERWIJS TEGEN 2030 - MEDIAPARK (REYERS)

Monitoring van het schoolaanbod, Dienst Scholen - perspective.brussels, november 2021

Naam van de wijk	Bevolking met basisschoolleeftijd, 2019-2020 (vooroplaats)	Plaatsen 2019-2020 ¹	Periodele leerlingen 2019-2020 ²	Plaatsen 2019-2020 (zonder pendelaars) ³	Tekort/overschot (zonder pendelaars) ⁴	Gecreëerde/geplande plaatsen 2020-2030 ⁵	Gepland jaar van opening (per project) ⁷	Geschat tekort/overschot 2030 (zonder pendelaars) ⁸
DAILLY	2.129	1.258	58	1.200	-929	16	2020 (NL) in Scharbeek 75 plaatsen van 2020 tot 2022 (FR) in Scharbeek + 216 plaatsen van 2026 tot 2030 (FR) in Scharbeek, in het kader van het ontwerp van RPA Josephat.	-913
JOSAPHAT STATION	569	1.041	81	960	391	291		682
GEORGES HENRI	1.348	1.759	254	1.505	157	-		
JOSAPHAT	857	915	36	879	22	152	van 2020 tot 2023 (NL) in Scharbeek van 2020 tot 2024 (FR) in Evere + 96 plaatsen van 2020 tot 2023 (FR) in Evere	174
PADUWA	1.252	1.405	169	1.236	-16	364		368
PLASKY	930	548	22	526	-404	-	129 plaatsen in 2020 (FR) in Sint-Lambrechts-Woluwe + 40 plaatsen op een onbepaalde datum (FR) in Sint-Lambrechts-Woluwe	-404
TERVURENSE POORT	697	2.833	277	2.556	1.859	169		2.028
REYERS	486	43	4	39	-447	80	2 projecten voor de oprichting van een Franstalige basisschool en een Nederlandstalige basisschool in het kader van het ontwerp van RPA Mediapark (op basis van gegevens van het BISA).	-447
ROODEBEEK - STERREBEEDEN	1.427	1.733	255	1.478	51	-	van 2020 tot 2021 (NL) in Sint-Lambrechts-Woluwe	131
TOTAAL	9.695	11.535	1.156	10.379	684	1.092		1.776

* In het secundair onderwijs - ongeveer 500 plaatsen worden momenteel gecreëerd of gepland tussen 2020 en 2025 in de bestuurszone van de gemeente Scharbeek, waarvan geen entiteit in het Nederlandstalig onderwijs.

Daarnaast zijn er 930 plaatsen in het Franstalig secundair onderwijs via de oprichting van twee nieuwe gemeentelijke secundaire scholen die tussen 2025 en 2030 zijn gepland, waaronder een school voor technisch onderwijs, in verband met het ontwerp van RPA Mediapark.

De gemeente Scharbeek wil tegen 2030 ook een nieuwe Nederlandstalige secundaire school voor Media & STEM (600 plaatsen) oprichten, eveneens in het kader van het ontwerp van RPA Mediapark.

¹ De 'bevolking met basisschoolleeftijd 2019-2020 (vooroplaats)' verwijst naar het aantal kinderen in de wijk dat in 2019-2020 oud genoeg was voor het basisonderwijs (op basis van gegevens van het BISA).

² Het aantal 'plaatsen 2019-2020' verwijst naar het aantal leerlingen dat in 2019-2020 in de scholen van de wijk was ingeschreven (op basis van gegevens van het BISA).

³ 'Periodele leerlingen 2019-2020' verwijst naar het aantal leerlingen dat buiten het BHG woont en in 2019-2020 in het BHG-schoolgebied (op basis van gegevens van het BISA).

⁴ Het aantal 'plaatsen 2019-2020 (zonder pendelaars)' verwijst naar het aantal leerlingen dat in 2019-2020 in de scholen van de wijk was ingeschreven min de 'periodele leerlingen 2019-2020' die in een van de respectieve wijken school liepen.

⁵ We stellen ons de hypothese dat de sprong van pendelaars in absolute zin in de loop van de tijd onveranderd blijft.

⁶ De 'gecreëerde/geplande plaatsen 2020-2025' verwijst naar het aantal plaatsen in het basisonderwijs dat de respectieve wijken vanaf het begin van het schooljaar 2020 tot 2025 hebben gecreëerd of gepland.

⁷ Het 'gepland jaar van opening (per project)' verwijst naar het jaar tussen 2020 en 2025 waarin de gecreëerde/geplande plaatsen worden gestart, alsook naar het respectieve aantal plaatsen, per project voor de creëering van schoolplaatsen in elke respectieve wijk.

⁸ Het 'tekort/overschot 2019-2020 (zonder pendelaars)' verwijst naar het verschil tussen het aantal leerlingen dat in 2019-2020 in de scholen van de wijk was ingeschreven (zonder de 'periodele leerlingen 2019-2020') en de bevolking die in 2019-2020 oud genoeg was voor het basisonderwijs en in de wijk woont.

⁹ Een negatieve waarde betekent dat de wijk in 2019-2020 een 'tekort' kent en er in 2019-2020 niet genoeg plaats was voor alle kinderen die oud genoeg waren voor het basisonderwijs.

¹⁰ Op basis van gegevens van de Monitoring van het schoolaanbod in het BHG, onder het beheer van de Dienst Scholen van perspective.brussels.

¹¹ Tussen haakjes geven we aan of een project binnen het Nederlandstalige onderwijs of het buitengewoon onderwijs valt. De projecten vallen standaard onder het gewone Franstalige onderwijs.

¹² Het betreft hier enkel projecten waarbij 'tekort' plaatsen worden gecreëerd (projecten die overbelasting van de gemeenschappen of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ontregelen, of die het voorwerp uitmaken van een akkoord van een schepencollege of gemeenteraad), met uitzondering van privéonderwijs.

¹³ Het 'geschat tekort/overschot 2025 (zonder pendelaars)' is een schatting van het tekort/overschot aan plaatsen tegen 2025 (waarbij 'periodele leerlingen' niet in aanmerking komen) in verhouding tot de bevolking die in 2019-2020 oud genoeg was voor het basisonderwijs.

¹⁴ Dit tekort/overschot is het resultaat van de som van het 'tekort/overschot 2019-2020 (zonder pendelaars)' (het tekort of overschot voor 2019-2020) en de 'gecreëerde/geplande plaatsen 2020-2025' (in het kader van projecten om schoolplaatsen in het BHG te creëren).

Wie merken op:

Bovengenoemde tabel houdt geen rekening met de verwachte bevolkingsevolving tussen 2020 en 2025, noch met de waarschijnlijke evolutie van de schoolgaande bevolking die voortvloeit uit de bouw van nieuwe woningen in het bestudeerde gebied.

De Dienst Scholen van perspective.brussels is van mening dat de voorspellingen inzake de schoolbevolking niet op voldoende wijze worden gebouwd. De wijkraad is te nauwkeurig voor dit soort vooruitzichten, waardoor de gegevens onnauwkeurig en onbetrouwbaar worden.

Bovendien staat de Dienst Scholen geen wijzigingen voor het secundair onderwijs op. Gezien de grotere mobiliteit van leerlingen is de wijkraad niet relevant voor het secundair onderwijs.

Voor meer informatie:

* Bevolkingsprojectie voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BISA): <https://bisa.brussels/themas/bevolking/bevolkingsprojecties>

* Collier nr. 7 van het BISA - Schoolbevolkingsvoorspellingen Brussel in 2025 (gepubliceerd in juni 2017).

* De studie 'Creëren van plaatsen in het secundair onderwijs. Evaluatie en lokalisatie van de noden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest' uitgevaardigd door het Brussels Instituut en perspective.brussels (gepubliceerd in 2018).